

DE STEM

VAN MANNENKOOR LAMBARDI

Kwartaal clubblad Jaargang 24 nr 3

Inhoudsopgave

2 De herfst kan beginnen	16 Club van 50 / Sponsors
3 De voorzitter	17 Pelgrimskoor Wagner
4 Zomerse fietstocht	18 Commissies
7 Noten knabbelen	19 van Speulheuske naar...
8 Mendelssohn-Bartholdy	20 Man, zing mee!
10 Bach in Town	22 Theo Driessen instituut
12 Krantenknipsel	23 Dick Ellenbroeks hobby
13 Terug van vakantie	24 De Ward Methode
14 De Agenda	26 Halleluja van Cohen
15 Contactgegevens	28 Colofon

herfst 2018

DE HERFST KAN BEGINNEN

Opnieuw ons clubblad met achtergrondinformatie, aankondigingen van en terugblikken over onze gezamenlijke hobby, zoals altijd elk kwartaal.

Nu kan de herfst beginnen met zijn kleurrijk pallet na zo'n warme zomer.

De redactie ontvangt graag kopij van haar leden. De redactie behoudt zich evenwel het recht voor de aangeboden kopij indien nodig te corrigeren en/of in te korten. Opname van de kopij betekent niet dat de redactie het met de strekking ervan eens is.

Kopij voor de volgende editie vóór of tijdens de repetitie van 3 december.

OOK ADVERTEREN IN ONS CLUBBLAD?

**VRAAG NAAR DE VOORWAARDEN
WIJ MAKEN ER SAMEN IETS MOOIS VAN**

VOOR UW BIJZONDERE MOMENTEN: GELEGENHEIDSKOOR CAMILLO

Al meer dan 10 jaar verzorgt Gelegenheidskoor Camillo de stemmige opluistering van uitvaarten, crematies of andere bijzondere momenten.

De muzikale inhoud van de viering wordt in overleg met u samengesteld.

Meer informatie:

Frits van Bussel
Ine Noijen

☎ 0492-547426 06-30730620
☎ 0492-511745 06-19080627

DE VOORZITTER

Beste Lambardisten,

Inmiddels zijn de repetities alweer volop aan de gang na, ik hoop, voor jullie allemaal een mooie vakantie-tijd.

Ook begint de herfst op diverse plekken al zichtbaar te worden.

Dit jaar wachten ons nog een tweetal concerten, de traditionele Oudjaarsmis in de Jozefkerk en onze parel, het tweejaarlijks Kerstconcert met de Rimboband.

Altijd een genot om naar uit te kijken en weer samen muziek te maken met dit inspirerend orkest.

Speciale aandacht tijdens de repetities krijgt het 75-jarig Bevrijdingsconcert in september 2019 “The Armed Man” van Karl Jenkins. Een optreden in het Muziekgebouw Eindhoven, dat internationaal wordt geroemd om z’n uitstekende akoestiek. Een mooie uitdaging dus voor ons koor en onze medekoren en harmonieorkest.

Bijzonder dit jaar is hoe we onze ledenwerving vorm gaan geven. Al zo’n kleine twintig jaar timmert Lambardi succesvol aan de weg met workshops en koorscholing. Dankzij deze initiatieven heeft ons koor, tegen de verdrukking in, het ledenaantal op peil kunnen houden. Dit jaar doen we het iets anders en stellen we aspirant koorzangers in de gelegenheid om kennis te maken met het zingen bij Lambardi door vanaf oktober deel te nemen aan de repetities voor het uitvoeren van “The Armed Man”, met als kers op de taart de twee concerten in september 2019.

Ook hoor ik uit het geruchtencircuit dat er al diverse talenten binnen ons koor zich warm aan het lopen zijn voor een spetterende solo of ensemble optreden tijdens het a.s. Caecilia feest. Ik laat mij uiteraard graag verrassen en ben nu al onder de indruk.

Meint Veninga.

ZOMERSE FIETSTOCHT OP 1 JULI

Zon, zon, zon en nog eens zon en dat op een zondag, hoe is het mogelijk. Tussen twaalf en half een vertrokken de fietsers vanaf het mooie terras West-Ende. De route was een deel uit de IVN route van Beek en Donk, *diversiteit* genaamd.

Er stond een stevig windje en dat was maar goed ook anders was het erg heet. Bij het kasteeltje van Beek en Donk was het pad wat lastig. Het was juist gekozen, omdat dit mooie stukje onbekend voor velen is.

De organisatie moest zich alweer snel naar de pauzeplaats begeven om zich te installeren. Er waren diverse soorten frisdranken en voor ieder een stuk frisse meloen. Erg lang hoefden we niet te wachten want de eerste groep met voorop Loek kwam letterlijk aanwaaien. Het was een erg gezellig plekje onder de bomen in de schaduw en wat wind. Iedereen genoot ervan. Voor ieder stel was er een lijst met 20 muziekvragen die aan het einde ingeleverd moest worden. Toen de

laatsten vertrokken waren werd de plek opgeruimd en konden we de eindlocatie (de oefen ruimte van Phileutonia aan de Kanaaldijk ZW) gaan inrichten. Bij aankomst waren al verschillende mensen aanwezig. De tafels werden voorzien van kaasjes en knabbeltjes en Mario begaf zich achter de bar om iedereen te voorzien van een drankje. Hij zij dat hij vroeger wel eens dacht om een kroeg te beginnen... aanleg had hij in ieder geval.

**HET STEENTJES MENU DAGELIJKS
IN ONSS ASSORTIMENT**

Stel zelf uw diner samen voor een vast bedrag:
5, 6, 7 gangen of misschien nog wel een gang, dit bepaald uzelf
Als dessert kunt u gebruik maken van ons Grand Dessert buffet

DE STEENOVEN
restaurant

Steenovenweg 21, 5708 HN Helmond
0492-507507
info@restaurantdesteenoven.nl
www.restaurantdesteenoven.nl

Tussen half vijf en vijf uur stroomde iedereen binnen. De formulieren werden ingeleverd. De 20 antwoorden werden voorzien van punten. Er waren 105 punten maximaal te behalen.

Als eerste is geworden Han Besters met 90 punten. Proficiat. Op de tweede plaats kwamen vier personen met ieder 85 punten: Toon van de Meulengraaf, Henk Arts, Chris van Heeswijk en Jacq Haagsmans. Zij moesten loten om hun prijs, ook jullie proficiat.

Er werd flink gebuurt totdat rond half zes een frietwagen arriveerde. Even de zonnebloemolie opwarmen en iedereen kon naar hartenlust friet en snacks eten. Een keertje minder gezond mocht wel. We hadden immers flink gefietst.

Tot slot een bedankje aan iedereen van Piet voor de fijne dag; zeker ook Mario, Hermien, Betsy, Wim, Diny en Hanny voor de hulp! Dank ook aan Phileutonia voor hun gastvrijheid.

Peter bedankte de organisatie namens Meint, en zo sloten we deze zonnige zondagmiddag af.

Bedankt voor de geslaagde dag werd geroepen en de organisatie was hiermee in hun sas.

*Namens de Feestcommissie van Lambardi,
Piet Cornelissen.*

5

- Aarle-Rixtelseweg 107
- 5707 GK Helmond
- Tel. 0492-792444

Tapperij - Restaurant

De Schevelingse

in-Loop

- Het Schevelingetjes menu, een bourgondisch avondvullend concept. Stel zelf uw 5, 6 of 7-gangenmenu samen misschien nog een gangetje geen probleem en dit alles voor een vast bedrag
- Gewoon even een hapje eten, dit kan van onze a al carte kaart
- Een feest, geen probleem informeer naar de mogelijkheden

www.schevelingen.nl

VDAL
MANNENMODE

10%*
KASSA KORTING
OP VERTOON
VAN DEZE
ADVERTENTIE

*éénmaal per klant over
het totale bonbedrag,
alleen op kleding.

TIP:

maak een foto van
de advertentie
met je
telefoon!

Van Dal Mannenmode Helmond
info en openingstijden | www.vdal.nl

NOTEN KNABBELLEN

Noten knabbelen dat was een term die viel op de eerste repetitie na het succesvolle Carat-Concert van 10 juni waarover we in de vorige editie berichtten. Aan de uitbouw van het repertoire werd op die bewuste maandag 11 juni gestaag vorm gegeven.

Al eerder vonden partijrepetities plaats voor een groter werk: *The Armed Man* van Karl Jenkins. Verder werden twee werken opnieuw ter hand genomen van Mendelssohn-Bartholdy (zie blz 8/9). Uitgereikt werd bladmuziek van *We Rise Again* van Dubinsky, *O Magnum Mysterium* van Lauridsen, van Rameau *Hymne a la nuit*. *Abendlied* van Rheinberger, *May It Be* filmmuziek van Enya, *Song of Peace* van Sibelius, de *Sound of Silence* van Simon & Garfunkel en wat wel eens het mooiste koorwerk ooit wordt genoemd: *Het Pelgrimskoor* van Wagner (zie ook blz. 17). Allemaal werken uit verschillende perioden met totaal verschillende emoties en sferen!

Inmiddels zijn alle werken voor de koorleden als Encore-bestand te downloaden via het ledenportaal op onze website, voorzien van een toelichting, sfeertekening en waar nodig een vertaling van de tekst. Met de demoversie van Encore zijn thuis de noten per partij nog eens te beluisteren. De ervaring leert ons dat het door steeds meer leden wordt gebruikt. Het versnelt immers het instuderen waardoor sneller tot de ziel van de muziek kan worden doorgedrongen. En dat vergroot het plezier in het repeteren op maandagavond. Fijn noten knabbelen achter de PC met koptelefoon op...karaoke zingen, maar dan anders...

In het vooruitzicht staan diverse optredens waarin deze werken zullen worden geprogrammeerd. Het kerstconcert met de Rimboband, Oudjaarsmis in de Jozefkerk, Voorjaarsconcert in het vernieuwde Theater Speelhuis op 5 mei, en dan in september 2019 met 3 koren en harmonie de uitvoering van *The Armed Man* in het kader van 75 jaar bevrijding van Zuid-Nederland, op grotere podia.

MENDELSSOHN—BARTHOLDY

Aan ons uitgebreide repertoire zijn *Zwei Geistliche Chöre* (opus 115) van Felix Mendelssohn-Bartholdy toegevoegd: *Beati Mortui* en *Periti Autem*. Als koorlid ga je dan na de repetitie via YouTube thuis op zoek naar een uitvoeringsvorm op de smart-tv, de pc of op de tablet om in de sfeer te komen van het werk. Via Wikipedia zoek je naar verdere info over de componist en via het ledenportaal van onze website haal je de Encore-bestanden op om de noten te beluisteren en daarmee te oefenen...

Voor het enkel koorlid dat er niet aan toe is gekomen om iets over Mendelssohn Bartholdy te lezen, hier enkele wetenswaardigheden.

Want wat blijkt: Mendelssohn was naast musicus ook een getalenteerd tekenaar/schilder. Hieronder twee afbeeldingen die hij maakte tijdens zijn verblijf in Den Haag en Leipzig. In deze laatste stad was hij een tijdlang verbonden aan het conservatorium.

Als wij ergens zijn maken we tegenwoordig daar snel een foto van met ons mobieltje. Mendelssohn deed het met het penseel en waterverf.

Wij als koorzangers weten inmiddels ook dat beelden en muziek onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

Mendelssohn Bartholdy groeit op in voor een musicus wellicht ideale materiële en culturele omstandigheden. Hij wordt geboren in Hamburg op 3 februari 1809. Zijn vader is bankier, zijn moeder uitermate artistiek en literair begaafd en zijn grootvader Mozes Mendelssohn is een bekend Joods filosoof. In 1812 verhuist de familie naar Berlijn, en in 1816 "bekeert" ze zich tot het lutheranisme.

In Berlijn volgt Felix muzieklessen bij de grootste namen uit die periode: Berger voor piano, Hennings voor viool en Zelter voor theorie. Die laatste brengt hem een grote verering bij voor Bach, en geruggesteund door het vaderlijk kapitaal organiseert Mendelssohn op zijn twintigste voor het eerst sinds Bachs dood een uitvoering van de *Matthäuspassion*. Intussen is hij opgegroeid tot wellicht de veelzijdigste componist uit de negentiende eeuw; hij heeft evenveel aanleg en belangstelling voor literatuur, talen, wetenschap, schilderkunst, sport en schaken als voor muziek. Op zijn zeventiende componeert hij al de *Sommernachtstraum-ouverture*, en in het begin van de dertiger jaren onderneemt hij enkele grote reizen naar Italië, Engeland, Nederland en Frankrijk waar hij Liszt en Berlioz ontmoet. In 1833 is hij muzikdirecteur van de stad Düsseldorf, twee jaar later dirigent en conservatoriumdirecteur in Leipzig, en in 1841/42 "Generalmusikdirektor" in Berlijn. Intussen had hij nog de tijd gevonden om in 1837 te huwen.

Dit enorm intensieve leven betekent een forse aanslag op zijn gezondheid, en dat alles met een van nature zwakke gesteldheid.

Door oververmoeidheid is hij een tijdlang doof; hij geneest, maar blijkt toch teveel van zichzelf gevergd te hebben en sterft op 38-jarige leeftijd op 4 november 1847 in Leipzig aan een reeks hartaanvallen.

Muziekbeoefening is en blijft een gezonde zaak, echter "overdaad schaadt"...

Bron: Wikipedia bew. Awe

BACH IN TOWN, TO THE ROOTS

Doorgaans gaat mijn vakantie richting zuiden. Dit jaar stond Thüringen en de Romantische Strasse in Beieren op de lijst.

Ik beperk me in dit verhaal tot Thüringen, niet meer dan 500 km oostwaarts sjezen over de autobaan, waar het eten nog goedkoop is en de porties groot zijn.

Wie Thüringen zegt krijgt allerlei historische grootheden voorgeschoteld: Goethe, Schiller, Luther en natuurlijk J.S. Bach.

Dus doken we in de Bachstory en namen onze intrek in Bachstad Arnstadt, 25.000 inwoners, in 'der goldenen Henne' waar de familie Bach nogal eens pleegde te komen. De gouden kip bleek reeds geslacht. Het ei des morgens was wel 'frisch' maar niet van goud...

In Arnstadt aanvaardde Bach in 1703 zijn eerste betrekking als organist gedurende 4 jaren. Hij was toen 18 jaar oud. Tussen hem en het kerkbestuur wilde het nogal eens tot een botsing komen. Bach was ginne hendige, tamelijk eigenzinnig.

Kijk eens naar de foto waarop de jonge Bach nogal vrijpostig gebeeldhouwd staat op de markt van Arnstadt. Niemand weet overigens hoe hij er toentertijd uitgezien heeft. Er is geen enkele afbeelding van bekend.

Meestal zien we Bach afgebeeld als een senior met obesitas en een pruikenkapsel. Niet zo vreemd, getuige het volgende door mij bestelde menu dat ook de jonge Bach wellicht meerdere malen genoten kan hebben:

“Drei gleichen Pfanne” mit Thüringer Rostbratwurst, gebratene Rotwurst, steak, gebackenen Kloessen und Sauerkraut.

Ik: “Ist das für eine ganzen Familie?”

Ober: “Nein, Sie schaffen das, alleine.”

Ooit was ook Bach jeugdig, fris en temperamentvol, zoals wij, oudere Lambardisten, vroeger gelijk jonge godenzonen waren. Maar wellicht kan niet iedereen zich dit nog heugen.

In Arnstadt componeerde hij en leerde er zijn eerste vrouw Maria Barbara kennen. J.S. leefde er te midden van de wijldvertakte en van ouds ingezeteten Bachfamilie.

Het Bachprofiel wordt toeristisch slim uitgebuit. Alsof alles aan hem moet herinneren zoals ook in andere Thüringse plaatsen het geval is. Zo staat bijvoorbeeld in Eisenach, zijn geboorteplaats waar in de kerk de doopvont staat waar hij is gedoopt, zijn verondersteld geboortehuis, annex Bachmuseum, te bezichtigen. Gebleken is echter dat zijn geboortehuis niet meer bestaat. In de DDR-tijd werd dit angstvallig verzwegen uit vrees dat de toeristen weg zouden blijven. Een onbetekenend leugentje in de wereld van een hypocriet regime. En och, wat maakt het uit. Je krijgt alles bijeen toch een prima idee van de wereld waarin deze reus onder de componisten geleefd heeft. Zonder meer schitterend. Mooie, vriendelijke natuur. Prachtige steden als Erfurt en Weimar.

En het Bachmuseum is een bezoek alleszins waard. Je kunt er als geïnteresseerde alles over Bach te weten, zien en te beluisteren krijgen. Er is zelfs een halfuursconcertje op oude instrumenten of namaak, om een idee te krijgen wat Bach gehoord zou kunnen hebben toen hij speelde. En warempel! Een gedeelte van het orgel in de Bachkerk van Arnstadt dateert nog uit zijn levensperiode. Dan ben je dus toch maar een paar voetstappen van hem verwijderd.

Arnstadt zelf is overigens een alleraardigst stadje. De oude binnenstad is zeer goed bewaard gebleven. Het is er ongelooflijk stil, een dooie boel. Het belangrijkste evenement van het jaar bezochten we, een kermis uit het jaar nul.

Mijn theorie is dat Bach daar uit verveling aan het componeren moet zijn geslagen en vele uren repeterend en improviserend volop op het orgel is gegaan.

Frans Martens bariton

KRANTENKNIPSEL

Louis geen leraar meer, wel Lambardist. Kan hij zijn wiskundige kennis inzetten voor muziek, zoals hij al deed in de vorige editie met zijn reëlaas, Pythagoras & muziek.

Louis van de Werff na 40 jaar geen leraar meer

Louis van de Werff heeft vrijdag na 40 jaar voor de klas te hebben gestaan, afscheid genomen van het Knippenbergcollege en is met vervroegd pensioen gegaan.

HELMOND - Louis van de Werff werd 9 maart 1978 aangesteld als docent wiskunde ter vervanging. Leerlingen zaten toen in de 'tramrails' en moesten stil zijn en opletten. Voor een jonge hond als Louis van de Werff was dat toen even moeilijk met dertig pubers in de klas, die maar een beetje jonger waren dan hijzelf. Al

snel werd de vervangingsbaan een vaste aanstelling. Hij gaf. Er was van alles: tekenen, ordinator, discjockey, het buiten Louis heb

van zijn allereerste mentorklas. Na de fusie met het dr.-Knippenbergcollege in 1995 ging alles heel snel. Hij organiseerde alle feesten, ging informatica geven, gaf les aan het Techna-

Wij hopen van harte dat Louis de berekeningen bij het pensioenfonds in het ongelijk gaat stellen. Ook over zesjes en gemiddelden had en heeft hij een mening, zo is onze ervaring.

Zijn credo lezen we in het krantenknipsel: *geen relatie geen prestatie.*

En zo is 't maar net.

Nooit zonder

Cola, sinaasappelsap, bronwater, bier, koffie of uw favoriete wijn. Dankzij onze adequate bevoorrading komt u nooit met lege handen te staan. Of het nu gaat om een café, evenement, hotel, restaurant, school, sportkantine of bedrijfsomgeving. Want Meulendijks Drankenhandel is totaalleverancier. Met een uitgebreid assortiment kunnen we iedere organisatie bedienen.

MEULENDIJKS
— DRANKENHANDEL HELMOND —

Middendijk 36, 5705 CC Helmond, Tel. 0492 52 36 67, meulendijks@drankenhandel.net, www.drankenhandel.net

TERUG VAN VAKANTIE

We gaan op vakantie naar het buitenland en we nemen mee pindakaas en hagelslag voor op de camping. Wanneer we dan terugkomen hebben we leuke anekdotes en ervaringen. Zo weten we nu dat men in Vlaams-Brabant *Broeder Jacob* zingt afgeleid van het Franse *Frère Jacques* (*Vader Jacob*). Van onze oosterburen kennen we het gezegde *Du Lieber Herrn Gesangverein*, hetgeen zoiets betekent: *als dat maar goed gaat*. Frans Martens leverde bij de redactie van dit clubblad zijn relaas op pagina 10/11 in en de hier afgedrukte foto van een affiche.

De raamposter trof hij aan bij een bakker in Bamberg. Het handelt hier om een wervingsactie van het plaatselijke mannenkoor. Wanneer je de tekst op je laat inwerken klopt onze vaak stereotiepe opmerking niet dat de oosterburen geen humor kennen, altijd even serieus zijn en niet morsig met hun taal omgaan.

Männersache in het gender neutrale tijdperk. Ze spreken over *jederMANN* als men iedereen bedoelt. Een dikke moustache uit de vorige eeuw en QR-code om je aan te melden bij een WhatsApp groep uit het heden.

Hunger auf singen!

Wij spreken deftig over ambities om te zingen. Ze hebben het hier over *Durst auf Bier*, wij zouden zeggen: trek in een pilsje? En dan natuurlijk doelend op de nazit...

Zo zie je maar dat al die cultuurverschillen best leuk zijn en dat moeten we dan ook maar zo houden toch....en dus afzien van vooringenomenheden...

Männersache

Der Chor für jederMANN

//

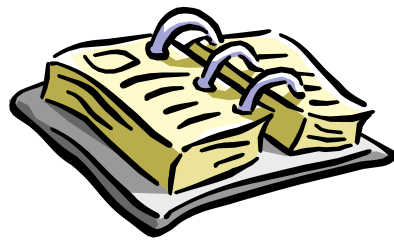
Ab sofort DONNERSTAGS
19.30 Uhr LIVE CLUB, Bamberg

Herzliche Einladung an alle Herren der Schöpfung, sich dieses Projekt aus der Nähe anzuschauen. Hier gibt es die größte Offenheit für alle, die normaler Weise nur unter der Dusche singen.
Komm in unsere WhatsApp Gruppe!

Mitzubringen:
Hunger auf Singen, Durst auf Bier

DE AGENDA

Zaterdag 10 november
Caeciliafeest

Zaterdag 24 november
Jeu de Boules

Zaterdag 15 december
Kerstconcert met Rimboband
Lambertuskerk 15.30 uur

Maandag 31 december
Oudjaarsmis
Jozefkerk 17.00 uur

CONTACTGEGEVENS

Afwezigheid melden bij

1 ^o Tenoren	Cees v.d. Jagt	0492-548052
2 ^o Tenoren	Thieu van Aken	040- 2435720/0643000499
Baritons	Lambert v.d. Reek	0492-546243
Bassen	Jo Sneijders	0492-543850

Voor boekingen gelegenheidskoor Camillo
fritsvanbussel@chello.nl 0492-547426

Secretariaat	Peter van Bokhoven	0492-511064
	secretaris@mannenkoorlambardi.nl	

Penningmeester	Chris Hendriks	0492-512042/0644513551
	Rabo bankrekening	NL44 RABO 0174939442

Dirigent	Nadia Loenders
Dirigent Camillo	Ine Noijen
Vaste pianist	René van de Laar

www.mannenkoorlambardi.nl

Elke nabestaande krijgt een eigen sleutel van ons 24-uurs mortuarium, zo kunt u dag en nacht ongecontroleerd naar uw dierbare.

Uitvaart Spierings 0492 525 000 dag en nacht bereikbaar

CLUB VAN 50

Mevr. Barreveld
Fam. Bijsterveld
Dhr. Luigjes & Mevr. Bijsterveld
Dhr. P. van Bokhoven
Dhr. J. van Bokhoven
Dhr. T. Christiaens
Dhr. M. Claassen
Mevr. J. Claassen
Dhr. W. van Dijk
Dhr. J. Dijkstra
Mevr. K. van Gastel-Bruinsma
Mevr. F. Gerris-Klarenbeek
Dhr. & Mevr. van Gorp
Dhr. J. Hagemans
Mevr. A. Ham
Mevr. P. Hanssen †
Dhr. & Mevr. van Harsel
Dhr. J. Hendriks
Mevr. E. Hendriks
Mevr. T. Hoebergen-de Vocht
Mevr. D. van Hoof
Dhr. T. Kepser
Dhr. & Mevr. W. Kepser
Mevr. A. Meulendijks-Hendrix
Dhr. F. Pasnagel
Mevr. N. van Poppel
Mevr. T. van Santen
Dhr. A. Slegers
Mevr. J. Smits
Dhr. & Mevr. Teluy
Dhr. R. v. Thiel
Dhr. F. Verhallen
Dhr. & Mevr. T. Verhallen
Dhr. & Mevr. W. Verhorevoort
Mevr. G. Wouters-Claassen
Mevr. J. Zuidervaart

Chin. Rest. Kota Radja
Partyservice Rooijackers
Restaurant De Steenoven

SPONSORS

Dhr. P. Adriaans
Dhr. L. Fransen
Dhr. B. Grijpstra
Dhr. A. Kees
Dhr. P. van der Velden

A. Jansen BV
Polymer Consultancy BV
Restaurant Steenoven /
De Schevelingse in-Loop
Rivez Assurantiën en Risicobeheer BV
Hotel West-Ende
J.H. De Wit BV

A Jansen bv

Polymer Consultancy BV

DE STEENOVEN
restaurant

Tapperij - Restaurant
De Schevelingse
in-Loop

RIVEZ
ASSURANTIËN &
RISICOBEBEER BV

WEST-ENDE
HOTEL RESTAURANT

deWit

PELGRIMSKOOR WAGNER

In 2008 was Lambardi onderweg in Thüringen. We bezochten er diverse locaties met een rijk en illustre verleden op gebied van cultuur. Zo hadden we de gelegenheid er te zingen in de barokkerk St. Trinitatis in Erfurt/Molsdorf waar Bach menigmaal het orgel bespeelde en werden we rondgeleid op de Wartburg te Eisenach.

Op de Wartburg nu belandden we in *Der Sängersaal* die met zekerheid heilige grond genoemd mag worden. De opera *Tannhäuser* van Richard Wagner zou er zijn oorsprong hebben.

Wagner baseerde *Tannhäuser*, zoals veel van zijn opera's, op middeleeuwse liederen, sagen en romantische vertellingen. Het libretto was van Wagner zelf. Hij werd daarbij geïnspireerd door het Sagenboek van Ludwig Bechstein: *Die Mähr von dem Ritter Tannhäuser, Tannhäuser und der Sängerkrieg auf der Wartburg* en *Die heilige Elisabeth*.

Het pelgrimskoor uit Tannhäuser heeft als belangrijkste thema de rebellie van een kunstenaar (Tannhäuser), wiens behoefte het is zich over te geven aan zinnelijke lust die hem dan weer in conflict brengt met zijn religieus ingestelde aard. Deze innerlijke tweestrijd wordt belichaamd door de twee vrouwen die hij bemint. De zinnelijke liefde waar hij bij de ene vrouw (Venus) genoeg van krijgt, mist hij bij de andere (Elisabeth). Als hij zich tijdens een zangtoernooi op de Wartburg (*der Sängerkrieg auf der Wartburg*) met als thema de liefde tot een onverbloemde lofzang op de zinnelijkheid laat inspireren, wekt hij de woede van de aanwezigen, waartegen alleen Elisabeth hem kan beschermen. Op een pelgrimstocht naar Rome zal hij boete doen, echte verlossing vindt hij pas als hem in zijn doodsnood nog eenmaal de naam van zijn redster wordt genoemd.

Tannhäuser van Wagner was de lievelingsopera van de Beierse koning Ludwig II. Hij liet in zijn bewondering voor Wagner zelfs de originele Sängersaal in de Wartburg nabouwen in zijn sprookjeskasteel Neuschwanstein en legde een venusgrot en 'n ondergronds meer aan in het park van 't kasteel in Beieren

Overigens daalde ook Lambardi af in een grot tijdens die koorreis van 12/15 september 2008 in Thüringen. Daar werd niet Wagner, wel *Die Nacht* van Schubert gezongen in het onderaardse.

Anton Weterings bariton

COMMISSIES / TAAKVERDELING

<p>Kascontrolecommissie Theo Christiaens Hans van Dam Louis vd Werff</p> <p>Feestcommissie Piet Cornelissen Theo van Harsel Mario vd Heuvel Wim van Hoof</p> <p>Sparkascommissie Tiny van Lieshout Cees Toemen Theo Verhallen</p> <p>Donateurs Wim van Hoof</p> <p>Kleding Albert de Bont</p>	<p>Muziekcommissie Nadia Loenders Han Besters Theo Christiaens Piet Janssen Frans Martens Loek van Poppel Lambert vd Reek</p> <p>Werkgroep Camillo Frits van Bussel Wim van Hoof Theo van Harsel Toon vd Meulengraaf Ine Noijen</p> <p>Webmaster Peter van Bokhoven</p> <p>Geluidstechniek Lambert vd Reek</p>	<p>Tribunecommissie Jack Bijsterveld Theo van Eetro Ted Hooglugt Willy Verhorevoort</p> <p>Bibliothecaris Han Besters</p> <p>Partituren Toon vd Meulengraaf</p> <p>Club Fotograaf Jan Dijstelbloem</p> <p>Clubblad De Stem <i>Redactie</i> Han Besters Anton Weterings <i>Distributie</i> Jack Bijsterveld</p> <p>Archivaris Jo Sneijders</p>
--	--	--

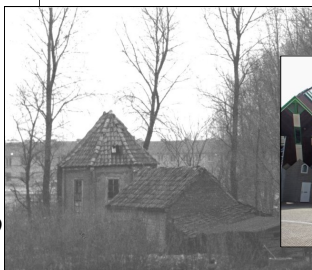
VAN SPEULHEUSKE TOT THEATER-SPEELHUIS

Het Speulheuske aan de verdwenen-Pannehoefselaan, waar nu het verzorgingshuis De Pannehoeve staat. Dit was landelijk gebied. Er stond een eeuwenoude boerderij De Pannehoeve, die behoorde tot het bezit van het klooster Binderen. In de achttiende eeuw vallen de bezittingen van Binderen uit elkaar. In 1762 koopt Diederick Huijgens alle Helmondse goederen van Binderen, waaronder de Pannehoeve. Twee jaar later wordt op de goederen beslag gelegd omdat de kooppenningen nog niet betaald waren. Veel van de goederen worden daarna verkocht om schulden te betalen. De Pannehoeve komt in handen van Pieter de Leeuw. Die laat op de gronden in de jaren tussen 1777 en 1786 een jachthuisje bouwen. Dat huisje werd het Speulheuske genoemd.

In de 20e eeuw werd het Speulheuske nog bewoond. Op 16 mei 1923 trok landarbeider Vermeulen vanuit Bakel erin. Na die tijd verbleven er steeds mensen voor korte of langere tijd. De laatste bewoner trekt er op 9 september 1948 uit. Het is een tijd van grote woningnood. Daarna staat het huisje een lange tijd leeg. Velen in Helmond willen het gebouwtje behouden. In de nacht van 19 op 20 mei 1967 wordt het Speulheuske voor een groot deel verwoest door, wat in de krant heet, baldadige jeugd. Op 24 mei gaat de boel tegen de vlakte. Het Speulheuske staat dan al niet meer zo vrij in het buitengebied. De stad rukt op. Op de foto van 1965 is dat te zien. Op de achtergrond de in aanbouw zijnde huizen aan de Paulus Potterlaan.

In die jaren werden de kubus-woningen gebouwd met een theater er tussen. Dit theater van architect Blom zorgde ervoor dat de naam Speelhuis voor de stad behouden bleef. Jammerlijk ging ook dit in vlammen op. Nu leeft de naam voort in het tot theater omgebouwde kerk met een glazen schil.

Bron: Historisch Centrum Eindhoven.

MAN, ZING MEE !

Onderstaand persbericht is onlangs gezonden aan de regionale pers evenals de advertentie ter werving van aspirant koorleden.

Persbericht,

Al zo'n kleine twintig jaar timmert Mannenkoor Lambardi succesvol aan de weg met koorscholing en workshops. Dankzij deze initiatieven heeft het koor, tegen de verdrukking in, kans gezien zijn ledenbestand op peil te houden. De laatste workshop/koorschool was in het voorjaar van 2017 en normaal gesproken zou dit in 2019 een vervolg krijgen. In die periode is het koor echter met repetities, maar ook organisatorisch, zeer druk met de voorbereidingen voor de concerten van "The Armed Man". Najaar 2019 voert Lambardi, samen met Vrouwenensemble Sirena - Eindhoven, Gemengd koor Synoidos - Sittard en Harmonie St. Cecilia - Grevenbicht, dit fascinerende en imponerende werk van Karl Jenkins uit in het Muziekgebouw in Eindhoven en in Zalencentrum Hanenhof te Geleen.

Karl Jenkins
The Armed Man
(A Mass for Peace)

Mannenkoor Lambardi - Helmond
Vrouwen Vocaal Ensemble Sirena - Eindhoven
Gemengdkoor Synoidos - Sittard
Harmonie St. Cecilia - Grevenbicht

Zondag 22 september 2019, 15.00 uur Muziekgebouw - Eindhoven
Zondag 29 september 2019, 15.00 uur Hanenhof - Geleen

MAN, zing mee!

Lambardi timmert al zo'n twintig jaar aan de weg met workshops en koorscholing voor aanvulling van zijn ledenbestand. Bij gelegenheid van 75-jaar bevrijding in 2019 stelt het koor nu aspirant koorleden in de gelegenheid met dit prachtige en uitdagende project mee te doen. Een uitgelezen mogelijkheid om kennis te maken met het koor Lambardi.

Kandidaten, bij voorkeur eerste tenoren en bassen, nemen na een stemadvies van onze dirigent vanaf medio oktober 2018 deel aan de wekelijkse repetities voor dit werk. U doet natuurlijk ook mee aan de twee grootse uitvoeringen in het Muziekgebouw in Eindhoven en in zalencentrum Hanenhof te Geleen. Zin om mee te doen? Kijk voor meer info op www.mannenkoorlambardi.nl

The Armed Man, met als ondertitel "A Mass For Peace", roept op tot vrede. Het werk is door Karl Jenkins geschreven in opdracht van het museum The Royal Armouries in Leeds ter gelegenheid van de Millenniumviering in 2000. De opbouw van het werk leidt ons door alle stadia van oorlog. In de muziek komt dit tot uiting in dreiging, agressie, ontzetting en verdriet om uiteindelijk uit te komen bij hoop en vrede. Het stuk, met zijn religieuze en wereldlijke teksten uit verschillende perioden, inspireert en emotioneert, maar nodigt bovenal uit tot een blijvende dialoog over hoe mensen beter met elkaar kunnen leven.

De concerten in september 2019 staan bovendien in het teken van 75 jaar bevrijding van het zuiden van Nederland. Om aspirant koorzangers in de gelegenheid te stellen kennis te maken met het zingen bij Lambardi, biedt het koor nu een uitgelezen mogelijkheid. Met name bassen en eerste tenoren kunnen zich voor deelname aan dit meesterwerk aanmelden.

Na een intake en stemadvies van onze dirigent en zangcoach Nadia Loenders, nemen de kandidaten vanaf oktober deel aan de repetities voor "The Armed Man". Als kers op de taart zijn er dan de twee concerten in september 2019. Dit alles gratis en vrijblijvend. Alleen de partituur moeten de kandidaten aanschaffen, ook dat kan het koor voor je regelen. Velen zullen denken "ik kan niet zingen, dit is niets voor mij", dit wordt betwist door Lambardi dirigent Nadia Loenders. In de twintig jaar die zij lesgeeft heeft ze maar een enkeling ontmoet die werkelijk niet kon zingen. "We moeten onze stem leren gebruiken in de functie van het zingen", aldus Nadia. Wat eerdere deelnemers aan de workshops en koorscholing hebben ervaren, is dat het uiteindelijk makkelijker is dan vooraf gedacht. Dus mannen: pak deze kans!

Aanmelden: **secretaris@mannenkoorlambardi.nl**
tel. 0492-511064

Karl Jenkins
The Armed Man
(A Mass for Peace)

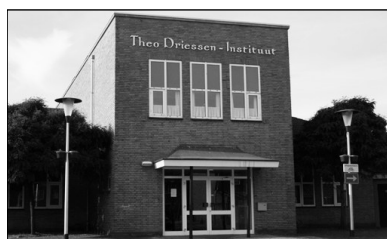
Mannenkoor Lambardi - Helmond
Vrouwen Vocaal Ensemble Sirena - Eindhoven
Gemengdkoor Synoidos - Sittard
Harmonie St. Cecilia - Grevenbicht

Zondag 22 september 2019, 15.00 uur Muziekgebouw - Eindhoven
Zondag 29 september 2019, 15.00 uur n.n.b. - Limburg

THEO DRIESSEN INSTITUUT

Theo Driessen is een van de pioniers geweest die op muziekgebied, in Helmond en omgeving, de Wardmethode in de lagere school bracht. Zijn pedagogisch bezig zijn strekte zich echter uit tot alle gebieden van de creativiteit. Theo Driessen wilde zijn zangertjes breed scholen. Zo ging hij zelf allerlei cursussen volgen al ver vóór de Tweede Wereldoorlog. Oud-leerlingen gingen hem voor op de creatieve weg. Er kwamen groepen blokfluiters, bespelers van oude instrumenten, handarbeidsclubs, scouting, morrisdansgroep etc. En dit alles vanuit de St. Jozefschool die voor al die activiteiten in feite te klein werd. En zo rijpte langzaam het plan voor een eigen gebouw: het *Theo Driessen Instituut*.

Probleem nummer één: waar halen we het geld vandaan? De eerste financiën putte Driessen uit de verkoop van zijn eigen geërfde grond in zijn geboortedorp Asten. Men kwam verder op het idee om op grote schaal oud papier op te halen en zelf te verwerken, dit gebeurde met medewerking van de ouders van het zangkoor. Het papier werd verzameld en verwerkt op de speelplaats van de school, voornamelijk onder het afdak. Zelf heb ik nog met een zanger van het koor, begin jaren vijftig, oud papier opgehaald met een transportfiets (bakfiets). Tenslotte was er voldoende geld om aan de bouw van het instituut te beginnen.

Er werd een stuk grond gekocht aan de Willem Prinzenstraat en begin 1953 ging de eerste spade de grond in. Aan de architecten Wiegerinck en van Dalen v/h W. Maas, bekend om hun kennis van akoestiek (dit bureau had de KRO studio in Hilversum ontworpen) werd de opdracht tot een ontwerp gegeven. Op zaterdag 4 oktober 1953 werd het gebouw feestelijk geopend en ingezegend door deken van Haaren.

Door het gevolg van de invoering van de landstaal in de liturgie en daarmee gepaarde verdwijning van het gregoriaans, mede door de sluiting van kerken, en veranderde inzichten in het onderwijs, begon de belangstelling van de Wardmethode (zie ook blz. 24) in de jaren zestig te tanen.

Nog elke zondagmorgen verzorgt de Schola van het St. Jozefkoor om 9.30 uur in de St. Jozefkerk te Helmond de eucharistieviering met gregoriaanse gezangen. De afgelopen maanden ook te horen en te zien op NPO 1.

Berry Wijnen, tenor 2

DICK ELLENBROEKS HOBBY

Dat leden naast zingen ook nog andere hobby's hebben wisten we al. Zo exposeerde Dick Ellenbroek met anderen in het Limburgse Bergen met werken van zijn hand.

Geruime tijd houdt Dick zich bezig met het ontwerpen en maken van houten meubelen, hetgeen echter intensiever werd naarmate er meer technische faciliteiten beschikbaar kwamen. Hieronder een aantal van zijn werkstukken uit zijn portfolio.

Sinds 2011 is hij gepensioneerd en maakt hij veel en vaak gebruik van de mogelijkheden die Stadshobbycentrum Het Baken in Helmond biedt.

Dick probeert steeds nieuwe vormen te bedenken, vaak in combinatie met verschillende houtsoorten. In zijn werk wordt hij vaak geïnspireerd door geometrische en organische motieven. Naast het ontwerpen en maken van meubels maakt hij ook sculpturen en gebruiksvoorwerpen als lampen, schalen, dienbladen en kandelaars, ook bijzondere energieobjecten, vaak met gebruikmaking van kristallen. Alle werken zijn unica's.

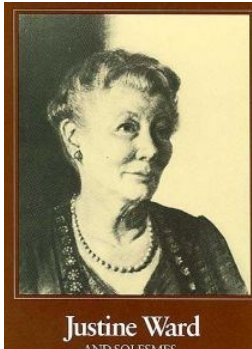
Wil je meer van zijn werk zien: www.aqualitor.com

awe/hbe

DE WARD METHODE

Justine Bayard Ward 1879 – 1975

Justine Ward, zangpedagoge uit de Verenigde Staten, ontwikkelde in de periode tussen 1914 en 1922 een nieuwe methode voor muziekonderwijs aan kinderen verdeeld over vier leerjaren. Het vierde leerjaar, gepubliceerd in 1922, behandelde uitsluitend het gregoriaans. Deze leergang had zij geschreven in nauwe samenwerking met de Dom André Mocquereau van de abdij van Solesmes.

Deze Noord-Franse Benedictijnen abdij was een centrum voor de bestudering van het gregoriaans. Mede daardoor verbleef Justine Ward enige tijd in Frankrijk. In 1927 bij een bezoek van Justine Ward aan de Abdij stelde de Dom haar voor aan de heer Jos Lennards, een onderwijzer te Horn. Deze onderwijzer was op zoek naar wegen om het gebruik van het gregoriaans als volkszang in de liturgie te stimuleren.

Volgens Justine Ward was muziek een essentieel element in de opvoeding. Zij ging ervan uit, dat een goede muzikale vorming zou leiden tot een harmonische ontwikkeling van het kind. Stemvorming, gehooroefeningen, geheugentrainingen, ontwikkeling van het ritmisch gevoel en improvisatie waarbij de nadruk lag op de zelfwerkzaamheid van de leerling.

In 1928 organiseerde de Sint Gregorius vereniging ter gelegenheid van haar vijftig jarig bestaan een congres over gewijde muziek in Utrecht. Jos Lennards gaf op dit congres met zijn leerlingen een demonstratie van de Wardmethode met stem- en ritme oefeningen. Leerlingen van een highschool uit New York illustreerden de resultaten van deze vorm van muziek onderwijs, door uitvoeringen te geven van gregoriaanse gezangen en meerstemmige liederen. Deze en andere demonstraties in Nederland leiden er toe dat in het zelfde jaar een opleiding voor muziek onderricht voor *onderwijsgevenden* te Roermond werd gestart: Het Ward – Instituut.

In dat zelfde jaar 1928 komt Theo Driessen via een demonstratie les van een schoolklas uit Horn onder leiding van Jos Lennards, in contact met de Wardmethode. Hij gaat cursussen volgen en in 1929 richt hij de St. Jozefzangertjes op. Zo'n dertig jongens die geheel werden opgeleid volgens de Wardmethode. Een methode die jaren later in de helft van de schoolklassen werd gehanteerd, elke dag een half uur binnen het lesrooster. Theo Driessen kreeg daarbij steun van collega's. De zangertjes hadden twee keer per week na school extra zangles.

Hoogtepunt in zijn leven is ongetwijfeld het bezoek van mevr. Ward aan zijn school en zijn koor in 1935. De St. Jozefzangertjes gaven demonstraties en kregen faam in de verre omtrek. Ook de *Nederlandse regering* begreep dat hier iets waardevols gebeurde. Zij stuurde de knapen in 1946, een jaar na beëindiging van WO II als „levend materiaal” naar het Unesco congres in Parijs en in 1948 in Bern, waar-

Mevrouw Justine Ward op bezoek bij de Jozefzangertjes in Helmond

bij de St. Jozefzangertjes lauweren oogsten met de Wardmethode.

St Jozefzangertjes in Parijs

In Parijs werd door Unesco een tentoonstelling georganiseerd in het pedagogisch museum. Niet zonder trots vertelt Theo Driessen dat er bij die gelegenheid tijdens de eerste dag zestig aanwezigen kwamen luisteren. De tweede dag waren het er al tweehonderd vijftig en voor de rest van de week was de zaal te klein, en vanaf die

tijd, in 1946, bloeit de Ward Methode in Frankrijk.

Bronnen: RHCEindhoven, *De Volkskrant*.

Berry Wijnen, tenor 2

HALLELUJAH VAN COHEN

Cohen componeerde de liederen die hij zong veelal zelf. Het lied Halleluja is zoals vele van zijn liederen er een met een dubbele bodem. Cohen heeft op de melodie 80 coupletten geschreven, slechts vier daarvan zijn doorgaans te horen. Door het refrein en tal van metaforen uit de bijbel zou het niet misstaan tijdens een kerstconcert, omdat je er een religieus werk in vermoed. In het lied zijn meerdere betekenissen te horen in zowel de melodie als in de teksten. Daaruit proef je zijn religieuze instelling als gnosist, die openstond voor andere levensovertuigingen. Hijzelf kwam voort uit de joodse cultuur en verbleef jarenlang in een boeddhistisch klooster.

Cohen's Hallelujah gaat over de passionele strijd tussen man en vrouw. De vrouw heeft emotioneel en seksueel macht over de man. Het lied is geschreven vanuit het perspectief van een man die niet opgewassen is tegen de aantrekkingskracht van een mooie vrouw...

Bovenstaande is althans een plausibele uitleg van Paul Abspoel die we lezen in een van zijn blogs. met daarop ook een vertaling/interpretatie. Deze werd aangeleverd door tweede tenor Jacq Haagmans.

Ook kwam hij een interpretatie/vertaling tegen van de dominee Engele Wijnsma met eenzelfde boodschap die *wel* zonder bedenkingen in een christelijke locatie gezonden kan worden. We geven hieronder en hiernaast de interpretatie van het eerste couplet weer zoals de heer Abspoel op zijn blog schreef.

Well I heard there was a secret chord

Ik hoorde dat er een geheim akkoord bestaat (muziekakkoord)

that David played, and it pleased the Lord

dat David speelde, en dat behaagde de Heer (het deed God plezier)

But you don't really care for music, do you?
Maar jij geeft niet zo veel om muziek, of wel dan?

It goes like this, the fourth, the fifth,
Het gaat als volgt, de vierde, de vijfde (dit zijn posities op de gitaar)

the minor cord, the major lift,
we gaan van mineur naar majeur (ook muziekterm de melodielijn stijgt)

the baffled king composing Hallelujah. Halleluja (4 x)
De verbijsterde koning (moet een verwijzing naar de bijbelse koning David zijn) componeert Hallelujah. Het is een juichkreet die veel in de Psalmen voorkomt. Psalmen zijn liedteksten uit de bijbel; niet altijd gemakkelijk, wel mooi om te lezen.

Your faith was strong but you needed proof,
Je geloof was sterk, maar je wilde bewijs zien

you saw her bathing on the roof,
je zag haar baden op het dak,. (verwijzing naar koning David die een naakte vrouw zag vanuit zijn raam. Het was Batseba, een vrouw die getrouwd was met Uria, een man die voor David in het leger vocht. David werd verliefd op Batseba, pikte haar heimelijk van Uria af en pleegde - indirect- een moord op Uria om deze mooie vrouw in bezit te krijgen. In de Bijbel wordt dit allemaal gedetailleerd verteld, zonder David – de bijbelse held – mooier af te schilderen)

her beauty and the moonlight overthrew you.
haar schoonheid en het maanlicht overdonderden jou.

She tied you to her kitchen chair,
Ze bond je vast aan de keukenstoel (dat staat niet in de Bijbel, een erotisch liefdesspel waarbij onderwerping, afhankelijkheid en macht meespelen)

she broke your throne and she cut your hair,
ze vernietigde je troon en ze knipte je haar af – dit slaat niet op David, verwijst wel naar een andere bijbelse held: de sterke Simson die de zwakke plek van zijn kracht aan zijn geliefde – Delila – onthulde. Dit betekende zijn ondergang en machtsverlies. Simsons extreme kracht zat in zijn haar. En Delila knipte Simsons haar af, terwijl hij sliep. Simson is hier het beeld van een man die door seksuele verleiding ten val komt

and from your lips she drew the Hallelujah
En aan jouw lippen ontlokte zij het loflied (een vrouw kan met een zoen een man aan het praten krijgen – en wat al niet meer...)

Het is duidelijk: Leonard Cohen hield van controversiële teksten....

Redactie: Han Besters, Anton Weterings
Bijdragen: diverse Lambardisten
Vormgeving: Anton Weterings
Foto's: Jan Dijstelbloem
Verspreiding: Jack Bijsterveld
Mailadres: han.besters@gmail.com
a.wetering@upcmail.nl
Drukwerk: Vane Druk v.o.f.

www.mannenkoorlambardi.nl

Home Organisatie Lambardi Camillo Agenda Media Begunstigings Contact Nieuws Login

Vernieuwde webpagina:
Zeker de moeite waard om te bezoeken. Je vindt er diverse tabbladen naar tal van thema's.
Ook de eerdere edities van dit clubblad zijn - in kleur - daar te vinden!

Welkom bij Mannenkoor Lambardi!
Welkom op onze geheel vernieuwde website.
Somme pagina's zijn nog niet helemaal optimaal ingericht waarvoor onze excuses.
Naast Mannenkoor Lambardi is binnen onze vereniging ook Gelegenheidskoor Camillo actief. In de menu balk vindt u de pagina's met informatie over beide koren. U kunt hier ook enkele fragmenten beluisteren.
Mocht u nog vragen hebben of wilt u zich aanmelden neem dan contact met ons op.
Wij danken u voor uw bezoek en wensen u veel plezier bij het bekijken van onze website.
Bestuur Mannenkoor Lambardi

Vane Druk v.o.f.
Handelsdrukwerk | Periodieken
25 jaar
Drukwerk zoals u het wenst

vkgo Breedijk 6 5705 CJ Helmond
[t] 0492-590182
[e] info@vanedruk.nl
[i] www.vanedruk.nl

KONINKLIJKE
KVGGO